

REKABET KURUMU

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-2-98 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-53/1507-526
Karar Tarihi : 01.11.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Onur Yelda YÜKSEL, Nimet KAVAK

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Türk Telekomünikasyon A.Ş.
Turgut Özal Bulvarı 06103 Aydınlıkevler/Ankara

(1) **E. DOSYA KONUSU:** Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin veri merkezi erişim hizmetlerinde fiyat indiriminde bulunarak veri merkezi hizmeti sunan işletmecilerin rekabet edebilmesini zorlaştırdığı iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- Veri merkezi hizmetleri alanında faaliyet gösteren bir firma oldukları, Türk Telekom'un da son kullanıcılara hizmet veren bir veri merkezinin bulunduğu,
- Son bir yıldır Türk Telekom'un veri merkezi hizmetinde ciddi fiyat indirimlerine gittiği ve yarattığı bu fiyat avantajıyla başvuru sahibinin müşterilerini kendine çektiği,
- Türk Telekom'un düşük fiyat uygulamasının veri merkezi erişim/bağlantı ücretlerinde söz konusu olduğu, teşebbüsün bu düşük fiyatları asimetric fiber kullanıyor olmakla açıkladığı,
- Türk Telekom'un veri merkezi müşterilerine, faturalarında görünen veri merkezi erişim ücretinin karşılığında olması gerekenden iki kat daha hızlı erişim sağladığı,
- Türk Telekom'un fiyatlarıyla rekabet etmenin mümkün olmadığı, teşebbüsün veri merkezi hizmetlerinde tekelleşmeye gittiği

iddia edilmektedir.

(3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 05.06.2012 tarih ve 4724 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 10.08.2012 tarih ve 2012-2-98/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 28.08.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 12-42/1283-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 23.10.2012 tarih ve 2012-2-98/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; dosya konusu iddialara ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı, şikâyetin reddedilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İncelenen Taraf: Türk Telekomünikasyon A.Ş. (Türk Telekom)

- (5) Türk Telekom'un biri İstanbul Gayrettepe; diğeri Ankara Ümitköy'de olmak üzere iki ayrı yerde veri merkezi bulunmaktadır. Türk Telekom bu veri merkezlerinde çoğunluğu işletme ve kamu kurumları gibi kurumsal müşterilerden oluşan son kullanıcılara sunucu barındırma, sunucu kiralama, sanallaştırma, web alanı ve e-posta barındırma, alan adı yönetimi, veri depolama ve yedekleme gibi hizmetler sunmaktadır.

I.2. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) Görüşü

- (6) Başvuru konusuna ilişkin olarak, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 7. maddesinin, 2. fıkrası uyarınca BTK'dan talep edilen görüş 07.08.2012 tarih ve 6259 sayı ile Kurum kayıtlarına girmiştir.
- (7) İlgili yazıda özetle;
- Türk Telekom tarafından perakende seviyede sunulan veri merkezi bantgenişliği hizmetinin; internet servis sağlayıcıları (İSS) tarafından Türk Telekom'dan toptan düzeyde metro ethernet internet hizmeti alınmak suretiyle verilebileceği,
 - Türk Telekom veri merkezi bantgenişliği hizmetine ilişkin BTK'ya sunulan tarife tekliflerinin ilgili mevzuat çerçevesinde değerlendirilip incelenerek yürürlüğe girdiği,
 - Türk Telekom veri merkezi bant genişliği hizmetine ilişkin alınan 08.06.2010 tarih ve 2010/DK-07/346 sayılı Kurul Kararı ile Türk Telekomünikasyon A.Ş. tarafından perakende seviyede sunulmakta olan 18.03.2009 tarih ve 2009/DK-07/127 sayılı Kurul kararı ile onaylanan "IDC (Internet Data Center) Garanti Olmayan Bantgenişliği" ve 15.10.2009 tarih ve 2009/DK-07/526 sayılı Kurul kararı ile onaylanan "Gerçek Zamanlı İçerik Yayını" hizmetlerinin tarifelerinin 24.05.2006 tarih ve 2006/DK-07/322 sayılı Kurul kararı ile onaylanan "IDC Bantgenişliği" hizmeti tarifelerinin düzeyine benzer şekilde toptan seviyede sunulan Metro Ethernet İnternet Erişimi hizmeti tarifelerinin üzerine bir perakende marj eklenmesi suretiyle belirlenmesi hususuna karar verilmiş, anılan Kurul kararı sonrasında revize edilerek BTK'ya sunulan Türk Telekom veri merkezi tarifeleri, 02.09.2010 tarih ve 2010/DK-07/519 sayılı Kurul kararı ile onaylanmış olup, mevcut durumda da geçerli olan söz konusu tarifeler ile metro ethernet tarifeleri arasında, işletmecilerin rekabet edebilmelerine imkan sağlayacak seviyede bir marj bulunduğu,
 - 27.10.2010 tarih ve 2010/DK-07/593 sayılı BTK kararı ile veri merkezi erişim hizmeti tarifelerinin, mevzuata ve Kurum düzenlemelerine uygun olması ve yürürlüğe girmesi öncesinde BTK'ya bilgi olarak sunulması kaydıyla Türk Telekom tarafından belirlenebileceğine karar verildiği, bu kapsamda anılan hizmete ilişkin tarifelerin yürürlüğe girmesi için BTK onayının gerekmediği,
 - Veri merkezi işleten İSS'lere yönelik olarak sunulan ve yükleme kapasitesi yüksek indirme kapasitesi düşük olan asimetric metro ethernet internet hizmeti tarifelerinin, simetric kapasite sunan metro ethernet internet hizmeti tarifelerine göre daha düşük bir seviyede olduğu, böylelikle veri merkezi işleten İSS'ler için maliyet avantajının bulunduğu, söz konusu hizmetin, Türk Telekom tarafından İSS yetkilendirmesi almış tüm işletmecilere ayırım gözetilmeksizin toptan seviyede sunulduğu, başvuruda bulunan firmanın İSS yetkilendirmesinin bulunması koşuluyla mezkûr hizmetten faydalanabileceği,
 - BTK'nın, tarife ve kampanya onaylarında ve diğer BTK düzenlemelerinde, 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ve ilgili mevzuat kapsamında yer verilen; etkin ve sürdürülebilir rekabet ortamının sağlanması ve korunması, elektronik haberleşme

hizmetleri arzı ile yeni yatırımların, teknoloji gelişiminin ve üretiminin özendirilmesi, eşit şartlardaki kullanıcılar ve işletmeciler arasında ayırım gözetilmemesi, hizmetlerin benzer konumdaki kullanıcılar tarafından eşit şartlarla ulaşılabilir olması, kullanıcıların makul bir ücret karşılığında elektronik haberleşme şebeke, altyapı ve hizmetlerinden yararlanmasını sağlayacak uygulamaların teşvik edilmesi, ücretlerin, rekabetin engellenmesine, bozulmasına veya kısıtlanmasına neden olacak şekilde belirlenmemesi gibi ilkeleri göz önünde bulundurduğu, şikâyete konu Türk Telekom veri merkezi hizmetlerine ilişkin düzenlemelerde de bu yaklaşım ve ilkelerin dikkate alındığı

ifade edilmiştir.

I.3. Veri Merkezi Hizmetleri ve Türk Telekom'un Konumu

- (8) Veri merkezleri, kuruluşların özel alanları (bilgisayar sistemleri ve yerel alanları) ile herkese açık internet arasındaki bir düzeyde yeni bir kategori oluşturan hizmet platformlarıdır. Veri merkezleri, veri saklanması, işlenmesi ve sunulması için ortam oluşturan gelişmiş teknik altyapı ile donatılmıştır. Bu merkezler yüksek düzeyli güvenliğin sağlandığı, 7 gün 24 saat hizmetin alındığı, ölçeklenebilir ve yönetilebilir bir ekosistem olarak da tanımlanmaktadır. Veri merkezleri, web alanları ve uygulamaları için ev sahipliği (hosting), sunucular için yer paylaşımı olanağı (bina, güvenlik, elektrik, klima, yangın sistemi, vb.), ağ bağlantısı, internet bağlantısı, donanım ve yazılım (sunucular, işletim sistemleri, veri depoları), yönetim ve denetim hizmetleri, güvenlik, felaket kurtarma hizmeti, danışmanlık, tasarım, sistem entegrasyonu, kurulum hizmetleri verilen büyük altyapılardır
- (9) Hem yerel hem de uluslararası oyuncuların yer aldığı Türkiye veri merkezi hizmetleri pazarında faaliyet gösteren başlıca firmalar arasında IBM, ABH, Global İletişim, Koç Sistem, Turkcell Superonline, Vodafone Koç.net, Terremark, Doruknet, Sadece Hosting, Radore Hosting sayılabilecektir. Bu firmaların çoğunluğu ana veri merkezlerini İstanbul'da bulundururken, İzmir ya da Ankara'da felaket durumlarında devreye girmek üzere ek veri merkezleri de kurmuş durumdadırlar. Türkiye'de veri merkezleri çoğunlukla İSS'ler bünyesinde yer almakla birlikte, pazarın önde gelen oyuncuları arasında IBM, Terremark, gibi İSS olmayan veri merkezleri de bulunmaktadır.
- (10) Türkiye'de veri merkezi hizmetleri pazarı 2009 yılından bu yana büyüme eğiliminde olan bir pazardır. 2011 yılından 2017 yılına kadar yapılan öngörüler de bu büyüme trendinin istikrarlı bir şekilde devam edeceği yönündedir. Türkiye veri merkezi hizmetleri pazarındaki mevcut ve beklenen büyüme trendinin altında yatan başlıca nedenler arasında, işletme ve kuruluşların operasyonel ve yatırım giderlerini düşürme istekleri, veri merkezlerinin sunduğu felaket kurtarma hizmetleri, BDDK'nın yeni bankacılık düzenlemeleri gereği finansal kuruluşların veri merkezlerini Türkiye'de tutma zorunlulukları ve yeni Türk Ticaret Kanunu'nun kayıtlı işletmelere kendi web sitelerini kurmalarını zorunlu kılması¹ sayılabılır.
- (11) Türkiye veri merkezi hizmetleri pazarında faaliyet gösteren başlıca oyuncuların 2010 yılı satış gelirleri bazında pazar paylarına bakıldığında ise IBM'in %(.), Koç Sistem'in %(.), Turkcell Superonline ve Global İletişim'in² %(.), Vodafone Borusan ve Koçnet'in³ %(.), Sadece Hosting'in %(.), Turksat'ın %(.) ve Türk Telekom'un %(.) paya sahip olduğu görülmüştür. Türk Telekom veri merkezinin 2011 yılı pazar payı ise, satış geliri bazında %(.) seviyesindedir.

¹ Bu zorunluluk, yeni T. Ticaret Kanunu'nda 26.06.2012 tarihli, 6335 sayılı Kanun'la yapılan değişiklik ile büyük oranda daraltılmıştır.

² Turkcell, Global İletişim Hizmetleri A.Ş.'yi devralmıştır.

³ Vodafone, Koç.net Haberleşme Teknolojileri ve İletişim Hizmetleri A.Ş.'yi devralmıştır.

1.4. Metro Ethernet İnternet Hizmeti ve Türk Telekom'un Konumu

- (12) Metro ethernet, ethernet protokolleri kullanılarak genişbantlı veri servislerini sunmaya imkân veren devre olarak tanımlanmaktadır. Metro ethernet teknolojisi internet erişimi yanında noktadan noktaya veya çok noktadan çok noktaya veri iletimi için de kullanılabilen ve kullanıcı teçhizatının metro ethernet şebekesi arayüzüne irtibatlandırılması yoluyla hizmet verilmektedir. Noktadan noktaya metro ethernet kullanıcının örneğin farklı coğrafi konumlarda bulunan ofisleri arasında veri akışını sağlarken, kullanıcının internete erişimini sağlamamaktadır. Dolayısıyla noktadan noktaya ya da çok noktadan çok noktaya metro ethernet hizmeti bir internet erişimi hizmeti değildir. Bu nedenle, noktadan noktaya metro ethernet sadece “metro ethernet” olarak adlandırılırken, kullanıcıya genişbant internet erişimi sağlayan metro ethernet teknolojisi “metro ethernet internet” olarak tanımlanmaktadır.
- (13) Metro ethernet internet erişimi hizmeti, genişbant erişim hizmeti⁴ teknolojilerinden birisidir. Fiber optik kablo üzerinden 5 Mbps (*megabit per second*) ile 10 Gbps (*gigabit per second*) arasında ölçeklenebilir, esnek ve her türlü veri akışına imkân tanıyan metro ethernet internet, eşit yükleme (*upload*) ve indirme (*download*) kapasitesi ile simetrik iletim yapısına sahiptir.
- (14) Metro ethernet başta İSS'ler olmak üzere işletmeciler ve kurumsal kullanıcılar tarafından tercih edilen bir teknolojidir. Türk Telekom toptan düzeyde metro ethernet internet hizmetini sadece internet servis sağlayıcı lisansına sahip işletmelere sunarken, perakende düzeyde metro ethernet internet hizmeti sunmamaktadır. Bu hizmet perakende düzeyde sadece BTK tarafından yetkilendirilmiş İSS'ler tarafından verilmektedir.
- (15) BTK tarafından 2010 yılında yürütülen pazar analizi çalışmalarında toptan seviyede metro ethernet internet yeniden satış (al-sat) hizmeti “Veri Akış Erişimini (VAE) İçeren Toptan Genişbant Erişim” piyasasında incelenmiştir. Söz konusu pazar analizi sonucunda Türk Telekom, BTK'nın 07.01.2010 tarih ve 2010/DK-10/20 sayılı kararı ile toptan metro ethernet internet hizmetinin de dahil olduğu bu piyasada etkin piyasa gücüne (EPG) sahip işletmeci olarak ilan edilmiş ve 01.09.2009 tarihli “Elektronik Haberleşme Sektöründe Etkin Piyasa Gücüne Sahip İşletmeciler ile Bu İşletmecilere Getirilecek Yükümlülüklerin Belirlenmesi Hakkında Yönetmelik” hükümleri gereğince Türk Telekom'a başlıca, toptan genişbant erişim sağlama, ayırım gözetmeme, şeffaflık, referans erişim teklifi hazırlama, tarife kontrolüne tabi olma, hesap ayırımı ve maliyet muhasebesi yükümlülükleri getirilmiştir. Dolayısıyla, Türk Telekom tarafından toptan düzeyde verilen metro ethernet internet hizmetine ilişkin tarife ve kampanyalar BTK'nın kontrol ve onayına tabidir.
- (16) Veri merkezi erişim hizmeti ise veri merkezi müşterisinin veri merkezinden aldığı sunucu barındırma, sunucu kiralama, sanal sunucu gibi hizmetlere erişmesini sağlayan, veri merkezi ile internet bulutu arasındaki bağlantıdır. Bu hizmet İSS'ler tarafından Türk Telekom'dan toptan düzeyde metro ethernet internet hizmeti alınmak suretiyle verilebilmektedir. İSS'ler metro ethernet internet erişimini kendi bünyelerindeki veri merkezleri için kullanabilecekleri gibi, tıpkı metro ethernet internet hizmetini perakende düzeyde çeşitli kurumsal müşterilere sunmalarına benzer bir şekilde veri merkezi işleten 3. teşebbüslere de sunabilmektedirler. Türk Telekom ise perakende düzeyde metro ethernet internet hizmeti sunmamakla birlikte, veri merkezi hizmetlerinden dolayı kendi veri merkezi müşterilerine, veri merkezi erişim hizmeti sunmuş olmaktadır. Türk Telekom'un kendi işlettiği veri merkezine erişim hizmeti bir anlamda son kullanıcılara sunulan bantgenişliği

⁴ “Genişbant kavramı genellikle çevirmeli bağlantıdan daha yüksek hızda erişim sağlayan xDSL, kablo modem, fiber optik, genişbant telsiz erişim sistemleri veya uydu aracılığıyla yapılan internet erişimi için kullanılmaktadır.

niteliğinde olmakta ancak durumun özelliği gereği sadece Türk Telekom veri merkezi hizmetlerinin alıcısı konumundaki müşterilere sunulmaktadır.

1.5. Türk Telekom'un Fiyatlandırma Uygulamalarına İlişkin Tespitler

- (17) Türk Telekom BTK'nın 07.01.2010 tarih ve 2010/DK-10/20 sayılı Kararı ile toptan metro ethernet internet hizmetinin de dahil olduğu "Veri Akış Erişimini İçeren Toptan Genişbant Erişim" pazarında EPG'ye sahip işletmeci olarak ilan edilmiş ve Türk Telekom'un toptan düzeyde metro ethernet internet tarifeleri BTK'nın kontrol ve onayına tabi tutulmuştur⁵.
- (18) Türk Telekom toptan düzeyde metro ethernet internet hizmetini ilk olarak 2005 yılında vermeye başlamıştır. Metro ethernet internet erişim hizmetine ilişkin 5 Mbit/s ve 1 Gbit/s arasında değişen hızlara ilişkin aylık ücretler 2005 yılı Şubat ayında BTK tarafından onaylanmıştır. Daha sonra Türk Telekom'un teklifi üzerine 2009 yılı Ağustos ayı içinde 2 Gbit/s, 5 Gbit/s ve 10 Gbit/s hızlarına ilişkin aylık ücretler onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Bu çerçevede Türk Telekom tarafından Ağustos 2011 tarihine kadar toptan düzeyde metro ethernet internet erişimi için aşağıdaki tabloda "Eski tarife" başlığı altında verilen tarife uygulanmıştır.
- (19) 2011 yılında, 13.07.2011 tarih ve 2011/DK-07/360 sayılı BTK kararıyla toptan metro ethernet internet fiyatlarında %14 ila %32 oranlarında indirim yapılmıştır. 2011 Ağustos'tan itibaren uygulanan güncel toptan metro ethernet internet tarifleri aşağıdaki tabloda "Yeni tarife" başlığı altında görülmektedir.

Tablo 1: 2011 Ağustos Öncesi ve Sonrası Toptan Metro Ethernet İnternet Tarifeleri (Vergiler Hariç) ve Karşılaştırması

Eski tarife		Yeni tarife			Eski tarife		Yeni tarife		
Hız (Mbps)	Fiyat (TL/Ay)	Hız (Mbps)	Fiyat (TL/Ay)	İndirim oranları (%)	Hız (Mbps)	Fiyat (TL/Ay)	Hız (Mbps)	Fiyat (TL/Ay)	İndirim oranları (%)
5	1.000,75	5	861,35	14	300	12.740,60	300	10.810,99	15
6	1.103,76	6	889,23	19	350	14.119,55	350	11.976,17	15
7	1.200,75	7	917,11	24	400	15.436,84	400	13.102,94	15
8	1.293,98	8	944,99	27	450	16.702,26	450	14.171,02	15
9	1.382,71	9	972,87	30	500	17.922,56	500	15.232,46	15
10	1.469,17	10	1.000,75	32	600	20.251,88	600	17.205,65	15
15	1.863,91	15	1.469,17	21	700	22.458,65	700	19.036,77	15
20	2.217,29	20	1.677,52	24	800	24.566,17	800	20.864,08	15
30	2.848,87	30	2.217,29	22	900	26.590,23	900	22.886,21	14
40	3.414,29	40	2.848,87	17	1000	28.542,86	1000	24.566,17	14
50	3.936,09	50	3.342,59	15	1250	33.205,45	1250	28.046,78	16
60	4.424,81	60	3.758,97	15	1500	37.575,09	1500	31.252,02	17
70	4.887,97	70	4.150,47	15	2000	45.668,57	2000	37.182,35	19
80	5.330,83	80	4.531,15	15			2500	42.334,77	
90	5.755,64	90	4.888,37	15			3000	45.846,12	
100	6.165,41	100	5.237,17	15			4000	55.065,29	
		125	5.875,00		5000	85.005,96	5000	66.648,53	22
150	8.045,86	150	6.473,68	20			7000	78.800,52	
200	9.730,83	200	8.045,86	17	10000	136.009,53	10000	105.277,50	23
250	11.284,96	250	9.536,21	15					

- (20) Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere, Türk Telekom'un toptan düzeyde metro ethernet internet fiyatlarında 2005 yılından bu yana artış olmamış; aksine 2011 yılının Ağustos ayından itibaren geçerli olmak üzere 2005 yılından bu yana uygulanan tarifelerde hız/kapasiteye bağlı olarak %14 ila %32 arasında değişen oranlarda indirim yapılmıştır.

⁵ Türk Telekom tarafından metro ethernet internet tarifelerinin maliyetleri yansıtacak şekilde belirlendiği ifade edilmiştir.

- (21) Ayrıca, Türk Telekom tarafından toptan seviyede düzenlenen çeşitli hizmet/kampanyalar, 2+2; 5+5 kampanyası, veri merkezi bağlantı hizmeti (asimetrik metro ethernet internet hizmeti) ve veri merkezi bağlantısı hizmetine ilişkin olarak gelir bazlı indirim kampanyası olarak sıralanmaktadır.
- (22) 22.09.2010 tarih ve 2010/545 sayılı BTK kararı ile yurtdışından içerik getirilmesi şartına bağlı olarak veri merkezi işletmeciliği yapan İSS'lere yönelik kampanya düzenlenmiştir (2+2; 5+5 kampanyası). Söz konusu kampanya ile herhangi bir İSS, 2 Gbps ve 5 Gbps bant genişliklerinde, yurtdışından getirdiği bantgenişliği kadar ücretsiz bantgenişliği hizmeti almaya hak kazanmaktadır. Bu kampanyanın süresi daha sonra BTK'nın 16.03.2011 tarih ve 2011/DK-07/128 sayılı kararı ile 31.05.2011 tarihine kadar uzatılmıştır. Söz konusu kampanya 2 yıl kullanım taahhüdü içermektedir.
- (23) Veri merkezi bünyelerinde barındırılan sunucuların daha çok yükleme gereksiniminde olması nedeniyle Türk Telekom tarafından veri merkezleri trafiğinin internete erişiminin sağlanması amacıyla farklı bir tarife uygulanmaya başlanmıştır. Bünyesinde veri merkezi bulunduran, İSS lisansına ve yer sağlayıcılığı belgesine sahip işletmecilere kendi işlettikleri veri merkezlerinde kullanmalarına yönelik olarak dönemin toptan metro ethernet internet tarifeleri üzerinden yaklaşık %30⁶ indirimle sunulan asimetrik metro ethernet internet (veri merkezi bağlantısı) tarifeleri Türk Telekom tarafından 2010 yılı sonundan itibaren uygulanmaya başlanmıştır⁷. Bu hizmet 1:2, 1:5 gibi oranlarda sunulmakta, indirme hızı, yükleme hızının sırasıyla yarısı ve beşte biri olmaktadır.
- (24) Son olarak 2012 yılı Haziran ayında duyurusu yapılan, BTK'nın 27.10.2010 tarih ve 2010/DK-07/593 sayılı kararı uyarınca yürürlüğe giren veri merkezi bağlantısı hizmetinde Türk Telekom'dan veri merkezi bağlantısı hizmeti alan ve kampanyanın onayından itibaren dört ay içinde başvuran veri merkezi işletmecilerine yönelik olarak 2 yıl abonelik taahhüdü verilmesi karşılığında, başka bir kampanyadan yararlanmayan devrelerine gelir bazlı indirim kampanyası düzenlenmiştir. Bu kampanya uyarınca üç farklı düzeydeki aylık toplam gelir matrahına bağlı olarak veri merkezi işletmecilerine %25, %35 ve %45 oranlarında indirim sunulmaktadır.
- (25) Yukarıda verilen bilgilerden anlaşılacağı üzere, Türk Telekom'un 2005 yılından bu yana uyguladığı toptan metro ethernet internet tarifelerinde 2011 yılının Ağustos ayından itibaren indirim yapmış olmasının yanı sıra, özellikle son iki yılda veri merkezi işletmecileri özelinde bu işletmecilerin veri merkezlerinin internete erişimi için kullandıkları toptan düzeydeki metro ethernet internet maliyetlerini azaltıcı etkisi olması beklenen kampanyalar düzenlediği görülmektedir.
- (26) Diğer yandan Türk Telekom aynı zamanda kendi veri merkezi müşterilerine veri merkezi erişim hizmeti sunmaktadır. "Türk Telekom Veri Merkezi Erişim Hizmeti" nitelendirmesi kullanılmadan önce "IDC Bantgenişliği" ve "IDC Garanti Olmayan Bantgenişliği" hizmetleri Türk Telekom tarafından Türk Telekom veri merkezi hizmetlerinin müşterisi olan son kullanıcılara sunulmuştur. BTK'nın 08.06.2010 tarih ve 2010/DK-07/346 sayılı Kararı ile Türk Telekom Veri Merkezi Erişim hizmeti tarifelerinin toptan metro ethernet internet tarifelerinin üzerine perakende marj eklenmesi suretiyle belirlenmesi yönünde karar verilmiş ve böylelikle "IDC Garanti Olmayan Bantgenişliği" tarifesi iptal edilmiştir. Ardından Türk Telekom veri merkezi erişim tarifeleri BTK'nın 02.09.2010 tarih ve 2010/DK-07/519 sayılı kararı ile onaylanmıştır. 27.10.2010 tarih ve 2010/DK-07/593 sayı ile veri merkezi

⁶ Bu indirim oranı 1:5 oranlı asimetrik metro ethernet internet tarifeleri için geçerlidir. 13.07.2011 tarih ve 2011/DK-07/360 sayılı BTK kararıyla toptan metro ethernet internet fiyatlarında indirim yapıldığından bu dönemden sonra toptan düzeyde, metro ethernet internet fiyatları ile asimetrik metro ethernet internet fiyatları arasındaki fark azalmıştır.

⁷ Türk Telekom'dan alınan bilgiye göre söz konusu kampanyadan (.....) teşebbüs faydalanmaktadır.

erişim hizmeti tarifelerinin mevzuata ve BTK düzenlemelerine uygun olması ve yürürlüğe girmesi öncesinde BTK'ya bilgi olarak sunulması kaydıyla Türk Telekom tarafından belirlenebileceğine karar verilmiştir. BTK görüşünde, son kullanıcılara sunulan Türk Telekom veri merkezi erişim hizmetine ilişkin tarifelerin yürürlüğe girmesi için BTK onayının gerekmediğini ifade etmiştir. Bununla birlikte Türk Telekom, BTK'nın söz konusu tarife ve kampanyalara müdahale ettiğine/edebildiğine ilişkin yazışma örnekleri sunarak, tarifelerinin bilgi olarak sunulmaktan öte onaya tabi olduğunu ifade etmiştir. Yukarıda anılan BTK'nın 2010 yılındaki onay kararından bu yana Türk Telekom'un kendi veri merkezi müşterilerine veri merkezi erişimi için uyguladığı tarife aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 2: Türk Telekom Veri Merkezi Erişim Tarifesi (Vergiler Hariç)

Hız	Fiyat (TL/Ay)
512 Kbps	171,62
1 Mbps	308,92
2 Mbps	556,06
5 Mbps	1.251,13
10 Mbps	1.836,09
15 Mbps	2.329,32
25 Mbps	3.146,80
50 Mbps	4.920,30
100 Mbps	7.706,02
250 Mbps	14.106,02
500 Mbps	22.403,01
1000 Mbps	35.678,95
2000 Mbps	57.085,71
5000 Mbps	106.257,45
10000 Mbps	170.011,91

- (27) Yukarıdaki tabloda yer alan tarifeler, Türk Telekom tarafından sunulan veri merkezi erişim hizmetleri için geçerli olmakla birlikte, veri merkezi üzerinden sunulan çeşitli hizmetlere (erişim hizmeti dışında kalanlar da dahil) yönelik olarak perakende seviyede çeşitli kampanyalar düzenlenmiştir. Yukarıda bahsedilen 22.09.2010 tarih ve 2010/545 sayılı BTK kararı ile aynı zamanda Türk Telekom veri merkezi erişimine yönelik olarak 2+2; 5+5 kampanyası düzenlenmiş, ancak, Türk Telekom'un verdiği bilgilere göre, bu kampanyadan yararlanan müşteri olmamıştır.

1.6. TTNET'in Fiyatlandırma Uygulamasına İlişkin Tespitler

- (28) BTK'nın ilgili kararıyla Türk Telekom'un "Garanti Olmayan IDC Bantgenişliği" tarifelerinin iptal edilmesi ve teşebbüse veri merkezi erişim tarifelerini belirlerken toptan metro ethernet internet tarifeleri üzerine belli bir perakende marj koyma yükümlülüğünün getirilmesi nedeniyle Türk Telekom veri merkezi erişim hizmetini paylaşımlı, diğer bir deyişle garanti olmayan bantgenişliği şeklinde sunamamaktadır. Oysa paylaşımsız ya da BTK kararlarında geçtiği nitelendirmesiyle IDC bantgenişliği hizmeti, erişimde tanımlanan bant genişliklerinde herhangi bir paylaşım gerçekleştirilmeksizin verilmekte iken, paylaşımlı ya da IDC garanti olmayan bantgenişliği hizmetlerinde erişimde tanımlanan kapasite paylaştırılmakta; bu da maliyetlerin aşağı inmesini sağlamaktadır.
- (29) Müşterilerin ihtiyaçlarının almış oldukları bantgenişliğinden az olması ve "peak" zamanlarının farklı olması durumları kapasitenin paylaşımlı olarak sunulmasına olanak vermekte, böylelikle hizmet maliyetlerinin düşmesini sağlamaktadır. Nitekim müşterilerin kullanımları ve ihtiyaçları değişiklik arz etmekte, bir kısım müşteriler hizmeti gündüz yoğunlukta, bir kısım müşteri ise akşam hatta gece saatlerinde kullanmaktadır. IDC garanti olmayan bantgenişliği hizmetinde kapasite ortak bir havuzdan verilmektedir. Ortak

havuzdan bantgenişliği kullanan mşşterilerin trafiklerinin “peak” yaptığı zamanlar aynı olmayabilmekte ve havuzdan çekilen trafik, mşşterinin o anki ihtiyacı kadar olmaktadır. IDC garanti olmayan bantgenişliği hizmetinde talep edilen bantgenişliği her zaman garanti (hazır) olmamakta, sistemin müsaitliğine göre talep edilen hıza kadar kullanım sağlanmaktadır. Mşşteri için tanımlanan belli bir hız/kapasite mşşterinin çıkabileceği en yüksek limiti ifade etmekte, mşşteri, talep edeceği bantgenişliğini diğer kullanıcılarla paylaşmaktadır. Bu nedenle paylaşımlı ya da garanti olmayan bir şekilde veri merkezi erişim hizmeti alan mşşterilere daha ekonomik fiyatlar sunulabilmektedir.

- (30) Teşebbşsten alınan bilgilere göre, Türk Telekom’un kendi veri merkezi mşşterilerine sunduğu veri merkezi erişim hizmetinde paylaşımlı bantgenişliği (IDC garanti olmayan bantgenişliği) alternatifini BTK düzenleme ve uygulamaları nedeniyle fiilen sunamıyor olması, teşebbşsün veri merkezi hizmetleri bakımından mşşterilerine paylaşımlı bantgenişliği kullandıran rakipleri karşısında son kullanıcı bakış açısıyla bir maliyet dezavantajıyla karşı karşıya kalmasına yol ağmaktadır. Bu nedenle Türk Telekom, veri merkezi mşşterilerine veri merkezi erişim hizmetini TTNNet’in sağlamasına yönelik bir uygulamaya gitmiş, bu uygulama Türk Telekom ile TTNNet arasında 31.12.2010 tarihinde imzalanan “*Türk Telekomünikasyon A.ř.’nin Mevcut Veri Merkezi Erişim Hizmeti Abonelerinin TTNNet A.ř.’ye Devrine Yönelik Protokol*” ile başlamıştır. TTNNet kendi bünyesinde herhangi bir veri merkezi işletmemekte, sadece söz konusu protokol çerçevesinde Türk Telekom veri merkezi mşşterilerine veri merkezi erişim hizmeti sunmaktadır.
- (31) TTNNet, Türk Telekom veri merkezi mşşterilerine sunduğu veri merkezi erişim hizmeti için Türk Telekom’dan toptan düzeyde bantgenişliği hizmeti, diğer bir deyişle toptan düzeyde metro ethernet internet hizmeti almaktadır. Türk Telekom’un beyanına göre TTNNet, Türk Telekom Gayrettepe veri merkezine (.....), Ümitköy veri merkezine (.....) devreler ile erişim sağlamaktadır. TTNNet tarafından sunulan Türk Telekom veri merkezi erişim hizmeti TTNNet’in Türk Telekom’dan toptan seviyede aldığı kapasite üzerinden paylaşımlı olarak verilmektedir. TTNNet, Türk Telekom’dan toptan seviyede aldığı bu kapasite üzerinden halihazırda (.....) Türk Telekom veri merkezi mřřterisine⁸ (abonesine) veri merkezi erişim hizmeti sunmaktadır. Bunlardan (.....) mşşteri Türk Telekom’un Gayrettepe veri merkezinden; (.....) mşşteri ise Ümitköy veri merkezinden hizmet almaktadır. Halihazırda (.....) veri merkezi mşşterisi bulunan Türk Telekom kalan (.....) mşşterisine kendisi doğrudan veri merkezi erişim hizmeti sunmaktadır. Ayrıca, TTNNet’in Türk Telekom veri merkezine erişim için uyguladığı ücretler, veri merkezi işleten herhangi bir İSS’nin veri merkezine erişim için uyguladığı ücretler gibi, BTK’nın tarife kontrol ve onayına tabi değildir.
- (32) Türk Telekom’un beyanına göre, TTNNet’in Türk Telekom veri merkezi mşşterilerine erişim için uyguladığı tarife aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 3: TTNNet’in Türk Telekom Veri Merkezi Erişim Ücretleri (Vergiler Hariç)

Hız (Mbit/s)	Fiyat TL/Ay
0,512	(.....)
1	(.....)
2	(.....)
5	(.....)
10	(.....)
15	(.....)

⁸ Türk Telekom’un veri merkezi mşşterileri arasında yer alan teşebbşslerden bazılarının hem aynı anda farklı Türk Telekom veri merkezlerinden ya da iki veri merkezinden birden hizmet alıyor olmaları, hem de aynı veri merkezinden farklı kapasitelerle birden fazla hizmet alabilmeleri nedeniyle mşşteri sayısı teşebbşs sayısından daha fazladır.

25	(.....)
50	(.....)
100	(.....)
250	(.....)
500	(.....)
750	(.....)
1000	(.....)
1500	(.....)
2000	(.....)
5000	(.....)
10000	(.....)

- (33) Diğer yandan Türk Telekom veri merkezi müşterisi olan toplam (.....) müşterinin erişim için kullandıkları hızları gösterir bir liste de Rekabet Kurumuna sunulmuştur. Ayrıca, başvuru sahibinin Türk Telekom'un veri merkezi erişimi hizmetindeki fiyat indirimlerinin son bir yıldır söz konusu olduğu yönündeki iddiaları da dikkate alınarak, Türk Telekom'un ve yanı sıra TTNNet'in, 2011 Ağustos, 2012 Mart, 2012 Temmuz, 2012 Ağustos ve 2012 Eylül aylarında, Türk Telekom veri merkezi müşterilerine kestikleri veri merkezi erişim faturaları da incelenmiştir. Bu faturalarda müşterinin erişim hızı belirtilmemiş olduğundan hızdan bağımsız olarak müşteri tarafından ödenen tutarların genel olarak yukarıdaki tabloda sunulan TTNNet tarifesinde tutar olarak karşılık bulunduğu görülmüştür. Faturalardaki tutarlar, müşterilerin hangi hızda veri merkezi erişim hizmeti aldıklarına ilişkin listedeki hızlarla birlikte değerlendirildiğinde, Türk Telekom'un veri merkezi erişim tarifesi ile yukarıdaki tabloda Türk Telekom'un beyanına dayalı olarak sunulan TTNNet'in tarifesiyle hız ve fiyat eşleşmesi bakımından genel olarak uyumlu olduğu anlaşılmıştır.
- (34) Ancak (.....) raportörlerce görüşme yapılarak, hangi hızda veri merkezi erişimini hangi tutardan kullandıkları bilgisi alınmıştır. (.....), erişim için TTNNet'e ödediği ücrete yukarıda verilen tablodaki TTNNet tarifesinde karşılık gelen hızın (ve dolayısıyla Türk Telekom veri merkezi müşterilerinin hız bilgilerini içeren listede belirtilen hızdan) iki katından daha fazla bir hızla Türk Telekom veri merkezine erişim sağladığı anlaşılmıştır. Diğer yandan, (.....) yukarıdaki tabloda sunulan TTNNet tarifesiyle uyumlu bir şekilde ücretlendirildiği görülmüştür.

1.7. Değerlendirme

- (35) Başvuru sahibinin iddiası Türk Telekom'un veri merkezi erişim fiyatlarında son bir yıllık dönemde indirimle giderek veri merkezi hizmeti sunan rakiplerinin faaliyetlerini zorlaştırdığı yönünde olmakla birlikte, söz konusu başvuru, tek başına veri merkezi hizmetleri pazarındaki bir yıkıcı fiyat uygulaması iddiası olarak ele alınmamış; Türk Telekom'un ve önceki Kurul kararları çerçevesinde Türk Telekom ile aynı ekonomik bütünlük içinde yer aldığı tespitinde bulunulan TTNNet'in, veri merkezi erişimi için uyguladıkları ücretler fiyat sıkıştırması yönüyle de değerlendirilmiştir.
- (36) Fiyat sıkıştırması genellikle, hâkim durumdaki firmanın üst pazarda belli bir ürün ya da hizmet için uyguladığı fiyatın, alt pazarda uyguladığı fiyatla karşılaştırıldığında, eşit etkinlikteki bir rakibin bile karlı bir şekilde faaliyet göstermesini olanaksız kılması olarak tanımlanmaktadır. Fiyat sıkıştırması yoluyla hâkim durumun kötüye kullanılmasından bahsedebilmek için gerekli asgari koşullar;
- dikey bütünleşik yapı,
 - alt pazarda rekabet edebilmek için gerekli olan girdi bakımından üst pazarda hakim durum,
 - hakim durumdaki firmanın uyguladığı fiyatların etkin bir rakip firmanın faaliyetlerini ekonomik olmaktan çıkarması,

- hakim durumdaki firmanın fiyatlama davranışları için objektif bir gerekçenin bulunmaması

olarak özetlenebilecektir.

- (37) Dosya bakımından ilk koşul değerlendirildiğinde, Türk Telekom'un, hem veri merkezi hizmetlerinin sunulmasında veri merkezi erişimi için kullanılan toptan düzeyde metro ethernet internet hizmetinin sağlayıcısı konumunda olduğu, hem de bizzat veri merkezi hizmetleri pazarında faaliyet gösterdiği görülmektedir. Bu nedenle ilk koşul olan dikey bütünleşik yapı Türk Telekom'un anılan faaliyetleri bakımından sağlanmış olmaktadır.
- (38) İkinci koşul olan hâkim durumun varlığı bakımından ise, fiyat sıkıştırması iddiasının yöneltildiği teşebbüsün hem üst hem de alt pazarda hâkim durumda bulunması gerekmemektedir. Teşebbüsün ilgili girdi bakımından üst pazarda hâkim durumda bulunması gerekli ve yeter koşul olarak ortaya çıkmaktadır. Dosya kapsamında, Türk Telekom'un toptan düzeyde metro ethernet internet hizmeti bakımından hâkim durumda olduğu varsayılarak, değerlendirmeler bu çerçevede yapılmıştır.
- (39) Üçüncü koşul olan hâkim durumdaki firmanın uyguladığı fiyatların, etkin bir rakip firmanın faaliyetlerini ekonomik olmaktan çıkarması koşulu bakımından ise öncelikle Türk Telekom ve TTNNet'in paylaşımlı ve paylaşısız veri merkezi erişimi için Türk Telekom veri merkezi müşterilerine uyguladıkları ücretler başvuru sahibinin kendi veri merkezi müşterilerine uyguladığı paylaşımlı ve paylaşısız veri merkezi erişim ücretleri ile karşılaştırılmıştır. TTNNet'in fiyatları için, bazı müşteriler bazında ayrı uygulamalarının da olduğu anlaşılan yukarıdaki TTNNet tarifeleri temel alındığında ortaya çıkan karşılaştırma aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 4: Başvuru Sahibi ile Türk Telekom'un/TTNet'in Veri Merkezi Erişim Tarifeleri (Vergiler Hariç)

Başvuru Sahibinin Hizmet Türü/Hızı	Veri Merkezi Erişim Ücreti (TL/AY) (Vergiler Hariç)	
	Türk Telekom/TTNet	Başvuru Sahibi
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)
(....)	(....)	(....)

- (40) Başvuru sahibi ile Türk Telekom/TTNet'in beyan edilen ücretleri karşılaştırıldığında, 17 kalemden 4 kalemden fazla, Türk Telekom'un/TTNet'in fiyatının başvuru sahibinin fiyatının altında kaldığı görülmüştür. Diğer yandan örneklerine rastlandığı üzere, TTNNet'in hizmet verdiği tüm Türk Telekom veri merkezi müşterilerine beyan edilen tarifedeki tutarlara karşılık gelen hızları yaklaşık iki kat kullandığı varsayımında bulunulması halinde, bu sefer sadece 4 kalemden değil 11 kalemden oluşan tüm paylaşımlı erişim kurgularında TTNNet'in fiyatları başvuru sahibinin fiyatlarının altında kalmaktadır.

- (41) Bu veriler çerçevesinde, diğer dışlayıcı uygulamaların analizinde olduğu gibi, dışlanan ya da faaliyetleri zorlaştıran teşebbüsün eş etkinlikteki bir teşebbüs olması gerekliliği göz önünde bulundurulmalıdır. Bunun sağlanabilmesi için fiyat sıkıştırması iddialarının değerlendirilmesinde referans olarak üst pazarda hâkim durumda olan firmanın iddia konusu uygulamasının karlılığının öncelikle temel alınması gerekmektedir.
- (42) Esas itibarıyla, fiyat sıkıştırması iddialarının değerlendirilmesinde hâkim durumdaki firmanın maliyetleri temel alınmaktadır. Bu çerçevede yapılacak analizde hâkim durumdaki firma tarafından sağlanan girdi için rakiplere uygulanan fiyatın, gerçekte hâkim durumdaki firmanın o girdi için kendi transfer fiyatının daha yüksek ya da düşük olmasından bağımsız olarak, veri alınması gerekmektedir. Eğer hâkim durumdaki firma, rakiplerine ilgili girdi için uyguladığı fiyatlar temel alınarak hesaplanan ürün/hizmet özelindeki toplam maliyetleriyle halen karlı bir şekilde faaliyet gösteriyor ise fiyat sıkıştırmasından bahsetmek mümkün olmamaktadır.
- (43) Fiyat sıkıştırması iddiasının değerlendirilmesi bakımından öncelikle Türk Telekom'un hem toptan düzeyde sunduğu metro ethernet internet hizmetine hem de veri merkezi müşterilerine sunduğu veri merkezi erişimine ilişkin fiyatlamasının seyri incelenmiş ve Türk Telekom'un toptan düzeyde metro ethernet internet tarifelerinde 2005 yılından 2011 yılı Ağustos ayına kadar olan dönemde bir değişme olmadığı, 2011 yılı Ağustos ayında ise hıza/kapasiteye bağlı olarak %14 ila %32 arasında değişen oranlarda indirim yapıldığı anlaşılmıştır. Ayrıca TNet'in Türk Telekom veri merkezi müşterilerine sunduğu erişim hizmetinden dolayı uyguladığı fiyatlar göz ardı edilerek sadece Türk Telekom'un veri merkezi müşterilerine erişim için uyguladığı fiyatlar dikkate alındığında ve BTK tarafından 2010 yılında iptal edilen IDC garanti olmayan bantgenişliği tarifesi göz ardı edilerek, Türk Telekom'un garantili diğer bir deyişle paylaşımsız sunduğu erişim hizmetine ilişkin tarifesinin 2006 yılındaki BTK onayından bu yana değişmediği anlaşılmaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda Türk Telekom'un toptan düzeyde metro ethernet internet tarifesi ile veri merkezi erişim tarifesi arasındaki marjın dönemler itibarıyla değişimine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 5: Ağustos 2011 Öncesi ve Sonrası Türk Telekom ME İnternet Fiyatları ile Veri Merkezi Erişim Fiyatlarının Karşılaştırılması

Hız	TTVM Erişim Fiyatı (TL/Ay)	Ağustos 2011 Sonrası ME İnternet Fiyatı (TL/Ay)	Marj (%)	Ağustos 2011 Öncesi ME İnternet Fiyatı (TL/Ay)	Marj (%)
5 Mbps	1.251,13	861,35	45,25	1.000,75	25,02
10 Mbps	1.836,09	1.000,75	83,47	1.469,17	24,97
15 Mbps	2.329,32	1.469,17	58,55	1.863,91	24,97
50 Mbps	4.920,30	3.342,59	47,20	3.936,09	25,00
100 Mbps	7.706,02	5.237,17	47,14	6.165,41	24,99
250 Mbps	14.106,02	9.536,21	47,92	11.284,96	25,00
500 Mbps	22.403,01	15.232,46	47,07	17.922,56	25,00
1000 Mbps	35.678,95	24.566,17	45,24	28.542,86	25,00
2000 Mbps	57.085,71	37.182,35	53,53	45.668,57	25,00
5000 Mbps	106.257,45	66.648,53	59,43	85.005,96	25,00
10000 Mbps	170.011,91	105.277,50	61,49	136.009,53	25,00

- (44) Tablodan görüldüğü üzere, mevcut durumda Türk Telekom'un kendi veri merkezi müşterilerine veri merkezi erişimi için uyguladığı fiyatlar, toptan düzeyde metro ethernet internet fiyatlarından hıza bağlı olarak %45 ila %83 arasında değişen oranlarda daha yüksektir. Ağustos 2011'den önceki metro ethernet internet tarifeleri temel alındığında ise Türk Telekom veri merkezi erişim ücretlerinin tüm hızlarda yaklaşık %25 daha pahalı olduğu görülmektedir. Dolayısıyla sadece, Türk Telekom'un fiyatlamaları dikkate

alındığında toptan düzeyde metro ethernet internet ve veri merkezi erişim ücretleri arasındaki marjın Ağustos 2011'den itibaren arttığı anlaşılmaktadır. Bu marjın toptan düzeyde metro ethernet internet tarifelerinde yapılan indirimle artmış olmasının yanı sıra olası bir fiyat sıkıştırması davranışının değerlendirilmesi bakımından Türk Telekom'un özellikle son iki yıldır veri merkezi işleticilerinin metro ethernet internet maliyetlerini düşürücü etkisi bulunan kampanyalar düzenlediği de dikkate alınmalıdır. Örneğin, mevcut durumda Türk Telekom'un veri merkezi işleten İSS'lerin kullanımı için sunduğu asimetrik metro ethernet internet fiyatları toptan düzeydeki metro ethernet internet fiyatlarının altında bulunmaktadır.

- (45) TTNet'in Türk Telekom veri merkezi müşterilerine erişim için uyguladığı beyan edilen ücretler değerlendirildiğinde ise TTNet'in belli bir hız/kapasite için uyguladığı veri merkezi erişim ücretinin Türk Telekom'un ilgili hız/kapasitedeki toptan metro ethernet internet ücretinin altında kaldığı görülmektedir. Yapılan görüşmelerde örneklerine rastlandığı üzere TTNet'in beyan ettiği ücrete karşılık gelen hız/kapasiteyi müşterisine iki kat kullandığı durumlarda ise bu negatif marj daha da büyümüş olmaktadır. Ancak, bu durum TTNet'in Türk Telekom veri merkezi müşterilerine sunduğu veri merkezi erişim ücretlerinden dolayı zarar ettiği anlamına gelmemektedir. Nitekim, veri merkezi hizmeti sunan oyuncular genelde veri merkezi erişiminde kapasiteyi müşterilerine paylaşımlı olarak kullanılmakta ve TTNet de bu uygulamaya başvurmaktadır. Kapasitenin paylaşımlı kullanılması durumunda toptan düzeyde alınan bantgenişliği kapasitesinden toplamda çok daha yüksek kapasiteler müşterilere kullanılabilir. (.....) alınan bilgilere göre, bu oran sektör genelinde ortalama (.....). Diğer bir deyişle örneğin (.....) Gbps'lik kapasitedeki bir metro ethernet internet kapasitesi veri merkezi tarafından paylaşımlı yöntemle toplamda (.....) Gbps olarak veri merkezi müşterilerine kullanılabilir.
- (46) Bu bakımdan, TTNet'in Türk Telekom veri merkezi müşterilerine sunduğu veri merkezi erişim hizmetinden dolayı katlandığı maliyetler ile elde ettiği gelirin karşılaştırılması gerekmektedir. TTNet, Türk Telekom veri merkezi müşterilerine sunduğu veri merkezi erişim hizmeti için Türk Telekom'dan toptan düzeyde bantgenişliği hizmeti, diğer bir deyişle toptan düzeyde metro ethernet internet hizmeti almaktadır. Türk Telekom'un toptan düzeyde genişbant internet erişiminde etkin piyasa gücüne sahip işletmeci olarak kabul edilmesiyle bağlantılı olarak ayrımcı uygulamalardan kaçınması yükümlülüğü bulunmaktadır. Türk Telekom'un TTNet'e, Gayrettepe ve Ümitköy veri merkezleri için sunduğu bantgenişliği hizmeti için kestiği örnek faturalar incelendiğinde, (hızın/kapasitenin ne olduğu görülemezle birlikte) uyguladığı fiyatların, herhangi bir İSS'ye (.....) ve (.....) hız/kapasitedeki toptan düzeyde metro ethernet internet hizmeti satışında uyguladığı tarifeye uyumlu olduğu anlaşılmıştır. Bununla birlikte, dosya konusu iddiaların değerlendirilmesi bakımından maliyet hesaplanırken TTNet'in zaten diğer tüm İSS'lere uygulanan toptan düzeyde metro ethernet internet tarifesiyle karşıya karşıya olduğunun varsayılması gerekmektedir.
- (47) Ayrıca, TTNet'in kendi iş ve işlemlerinde kullandığı sunucuların da aynı zamanda Türk Telekom veri merkezlerinde tutuluyor olması nedeniyle (.....) Ümitköy, (.....) Gayrettepe olmak üzere Türk Telekom tarafından TTNet'e sağlandığı beyan edilen toplam (.....) bantgenişliği kapasitesinin bir bölümü TTNet'in kendi ihtiyaçları için kullanılmaktadır. TTNet'in tamamen kendi ihtiyaçları için kullandığı, diğer bir deyişle Türk Telekom veri merkezi müşterilerine veri merkezi erişimi hizmeti verirken kullanmadığı bu kapasite, hem yüksek olmaması hem de değerlendirmeyi etkilememesi nedeniyle dikkate alınmamıştır.
- (48) TTNet'in Türk Telekom veri merkezi müşterilerine veri merkezi erişim hizmeti sunabilmek için katlandığı toptan düzeyde metro ethernet internet maliyetinin hesaplanmasında, Türk Telekom'un İSS'lere sunduğu toptan düzeyde simetrik metro ethernet internet tarifesi temel alınmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda TTNet'in, veri merkezi için aldığı toplam (.....)

bantgenişliği için Türk Telekom'a aylık olarak toplam (.....) TL ödemede bulunduğu anlaşılmıştır.

- (49) TTNet'in Türk Telekom veri merkezi müşterilerine sunduğu veri merkezi erişim hizmetinden dolayı elde ettiği gelirin belirlenmesinde ise TTNet'in Türk Telekom veri merkezi müşterilerine erişim için kestiği faturalar dikkate alınmıştır. Bu amaçla, TTNet'in, 2011 Ağustos, 2012 Mart, 2012 Temmuz, 2012 Ağustos ve 2012 Eylül aylarında Türk Telekom veri merkezi müşterilerine kestiği veri merkezi erişim faturaları incelenmiş olmakla birlikte, gelirin hesaplanmasında temel olarak en güncel faturalar olan 2012 Eylül ayı faturaları kullanılmıştır.

Tablo 6: TTNet'in ME İnternet Maliyeti ile Veri Merkezi Erişim Gelirlerinin Karşılaştırılması

	TTNET ME Kullanım (Gbps)	Müşteriye Kullanılan Kapasite (Gbps ⁹)	TTNET ME İnternet Maliyeti (TL/Ay)	TTNET Erişimden Kaynaklı Gelir (TL/Ay)
mitky	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Gayrettepe	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (50) Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda, TTNet'in Türk Telekom veri merkezi müşterilerine sunduğu erişim hizmetinin karşılığında elde ettiği gelirin, bu hizmeti verebilmek için katlandığı metro ethernet internet maliyetinden (.....) daha fazla olduğu görülmektedir. Ayrıca, TTNet'in Türk Telekom'dan temin ettiği toplam (.....) bantgenişliği kapasitesini hizmet verdiği Türk Telekom veri merkezi müşterilerine, Türk Telekom'un verdiği bilgiler temel alındığında, yaklaşık (.....) olarak kullandırdığı, diğer bir deyişle TTNet'in kullandığı metro ethernet internet kapasitesi ile müşterilerine kullandırdığı erişim kapasitesi arasında yaklaşık (.....) bir oranın bulunduğu görülmektedir. Bu noktada hem Türk Telekom'un hem de TTNet'in veri merkezi erişim hizmeti fiyatlamalarının karlılığının değerlendirilmesinde, toptan düzeyde metro ethernet internet maliyetleri dışında söz konusu erişim hizmetine zglenebilecek başka ne tür maliyet unsurlarının devreye girdiğinin incelenmesi gerekmektedir.
- (51) Veri merkezi erişim hizmeti tek başına sunulan bir hizmet olmayıp, ancak veri merkezinin diğer hizmetleriyle birlikte satın alınmaktadır. Diğer yandan veri merkezi erişim hizmeti sunulurken, internete erişimi sağlayan bantgenişliği, diğer bir deyişle toptan düzeyde alınan metro ethernet internet kapasitesi, ihtiyaçlarına göre müşterilere kullandırılmış olmaktadır. Bu anlamda anılan hizmet sunulurken müşterilerin veri merkezinde tutulan sunucuları, web sitesi vb. unsurlarının internete erişimi için farklı lokasyonlu yeni bağlantılar oluşturulmamakta, mevcut bağlantı üzerindeki kapasite perakende müşterilere ihtiyaçları doğrultusunda kullandırılmaktadır. Dolayısıyla veri merkezleri, müşterilerinin veri merkezi erişimini sağlarken toptan düzeydeki metro ethernet internet hizmetini aynen tekrarlamış olmaktadır.
- (52) Bununla birlikte veri merkezleri, müşterilerin veri merkezi erişimini sağlarken, bu metro ethernet internet bağlantısına ek olarak anahtarlarda (switch) VLAN yaratılması ile bantgenişliği ve IP tanımlanması işlemlerini gerçekleştirmektedir. Diğer yandan, veri merkezi erişiminde müşterilere paylaşımlı kapasite kullandırılması olanağının bulunması, veri merkezinin müşteri trafiğini yönetmedeki etkinliği arttıca maliyet avantajlarını beraberinde getirmektedir. Bu nedenle veri merkezleri, müşteri trafiğinin daha etkin yönetilmesine yönelik yazılımlar da kullanabilmektedir.

⁹ Mbps bazında sunulan veriler 1Gbps=1.024 Mbps denkliği kullanılarak Gbps'a çevrilmiştir.

- (53) Türk Telekom'dan elde edilen bilgilere göre, veri merkezi erişim hizmeti sunulurken katlanılması gereken metro ethernet internet maliyeti dışındaki maliyetler marjinal düzeydedir. Şirketin veri merkezi erişim hizmeti toplam maliyeti, (.....) Veri merkezi hizmetleri sunmakta olan ve Türk Telekom'dan toptan düzeyde metro ethernet internet hizmeti alan (.....) verdiği bilgiler de Türk Telekom'un verdiği bilgileri doğrular niteliktedir. Bu bilgilere göre, müşterilerin veri merkezi erişimi sağlanırken toptan düzeyde metro ethernet internet maliyetlerinin üzerine belirgin bir maliyet eklenmemektedir. Ayrıca müşterilerine, Türk Telekom tarafından düşük fiyatlarla teklifler götürüldüğüne yönelik (.....) yetkilisinin bir gözleminin olmadığı da ifade edilmiştir. Dolayısıyla, paylaşımsız erişim ücretleri başvuru sahibinin paylaşımsız erişim kurguları için uyguladığı ücretlerden yüksek olan Türk Telekom'un paylaşımsız veri merkezi erişim hizmetini toptan düzeyde metro ethernet internet fiyatlarından hıza bağlı olarak %45 ila %83 oranlarında daha pahalıya sunduğu ve TTNNet'in katlandığı metro ethernet internet maliyetine göre (.....) daha fazla erişim geliri elde ettiği dikkate alındığında, iki firmanın da karlı olduğu kanaatine varılmıştır.
- (54) Hakim durumdaki firmanın, ilgili girdi için rakiplerine uyguladığı fiyatlar temel alınarak hesaplanan ürün/hizmet özelindeki toplam maliyetleriyle halen karlı bir şekilde faaliyet göstermesi durumunda fiyat sıkıştırması söz konusu olmadığından, Türk Telekom ve TTNNet'in toptan düzeyde metro ethernet internet ve veri merkezi erişimine yönelik fiyatlama davranışlarının, yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde fiyat sıkıştırması bakımından bir kötüye kullanma olarak değerlendirilemeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (55) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

Başkan
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

İkinci Başkan
Prof. Dr. Metin TOPRAK

Doç. Dr. Mustafa ATEŞ

İsmail Hakkı KARAKELLE

Dr. Murat ÇETİNKAYA

Reşit GÜRPINAR